

## Šventoji Joana Bereta Mola (1922-1962)

Biblijoje „gailėstingumas“ pirmiausia reiškia motinos prierašumą vaikui, kurį ši nešioja savyje. Toks yra Joanos Beretos Molos, moters, žmonos ir motinos, gydytojos pagal profesiją, pavyzdys.

Savo dienoraštyje ji, beje, rašė: „Mūsų misijos grožis. Pasaulyje mes visi vienu ar kitu būdu dirbame žmonėms. O mes, gydytojai, dirbame su pačiu žmogumi. Mūsų žinių ir darbo objektas yra žmogus, kuris mums sako: „Padėk man!“, ir prašo suteikti jam pilnavertį gyvenimą... Mūsų misija nesibaigia, kai vaistai jau nebepadeda. Mes taip pat privalome kreiptis į Dievą. Nes Jėzus mums sako: „Kai tu lankaisi pas ligonį, tu lankaisi pas Mane.“

Joana tikrai galėjo „paliešti Jėzų“ gydyma ligonius ir pasiaukodama jiems todėl, kad toks pat „prisilietimas“ ją nuolat lydėjo šeimoje. Būdamą jauna sužadėtinė ji jau rašė savo būsimajam vyrui Pjetriui tokius prasmingus žodžius apie savo pašaukimą, kad iš jų galime spėti apie jos šventumą: „Pjetrai, jei galėčiau išsakyti viską, ką tau jaučiu! Bet tai neįmanoma. Įsivaizduok. Viešpats tikrai mane myli. Tu esi vyras, kurį troškau sutikti, bet prisipažinsiu tau, kad kartais klausiu savęs: „Viešpatie, ar būsiu jo verta?“ Taip, ar būsiu verta tavęs, Pjetrai, nes jaučiu, kad esu niekas, nieko nesugebu, kad net ir labai trokšdama padaryti tave laimingą, bijau to nesugebėsianti. Tada meldžiu Viešpatį: „Viešpatie, tu žinai, kokie mano jausmai ir kokie geri mano ketinimai, padėk man tapti žmona ir motina - tokia, kokios tu norėtum, kad būčiau, ir kokios, galvoju, norėtų Pjetras.“ Ar teisingai galvoju, Pjetrai?“

Vėliau jos vyras prisimins, koks gražus buvo jų santuokinis gyvenimas, kurį džiugino trys vaikai: „Namie tu visada buvai energinga, neprisimenu, kad kada nors būčiau tave matęs nieko neveikiančią... Nepaisant šeimos darbų tu panorai toliau dirbti gydytoja Mezere, ypač dėl to, kad tave su jaunomis mamomis, su tavaisiais „seniais“ ir tavaisiais „chroniškais ligoniais“ siejo šiluma ir meilė. Tavo norai, tavo darbai visada sutapo su tavo tikėjimu, jaunystės meilės dvasia, su tuo, kad visiškai pasitikėjai Apvaizda ir buvai nuolanki. Bet kokiomis aplinkybėmis tu visada pasikliaudavai Viešpačiu ir paklusdavai Jo valiai. Prisimenu, kaip tu kasdien melddavaisi ir medituodavai, kalbėdavaisi su Dievu, dėkojai už mums padovanotus nuostabius vaikus. Tu buvai tokia laiminga.“

Prieš kalbėdami apie paslaptinę gailėstingos motinos meilės dramą, kurią išgyveno Joana, norime pabrėžti, kad krikščionys yra pašaukti į šventumą, tai yra, gyventi taip, kad Dievo Gailėstingumas pripildytų jų dienas ir visą gyvenimą. Neatsižvelgę į tą dievišką begalybę, iki galo nesuprasime šios moters poelgio, kai ji atidavė savo gyvybę, norėdama ją išsaugoti tam, kurį nešiojo savo kūne. Jos vyras smulkiai paaikškino, ką reiškia jo žmonos poelgis visiems žmonėms: „Tai, ką padarė Joana, padarė ne todėl, kad „pakliūtų į Rojų.“ Ji tai padarė todėl, kad jautėsi motina... Norėdami suprasti jos apsisprendimą, pirmiausia negalime pamiršti, kad Joana giliai tikėjo, kaip motina ir gydytoja, jog vaisius, kurį nešiojo savyje, yra baigtas sutvėrimas, turintis tokias pat teises kaip ir kiti vaikai, nors tebuvo pradėtas vos prieš du mėnesius. Dievo dovana, kurią reikia šventai gerbti. Taip pat negalime pamiršti, kad ji labai mylėjo vaikus, ji juos mylėjo labiau nei save pačią. Pagaliau neturime pamiršti, kad ji pasikliovė Apvaizda. Iš tikrųjų ji tikėjo kaip moteris ir kaip motina, kad yra labai reikalinga mūsų vaikams ir man, bet būtent tą akimirką jos labiausiai reikia mažajai būtybei, augančiai joje...“

Joana tikrai žinojo, kad paskutinis nėštumas gali jai kainuoti gyvybę, nes gimdoje buvo auglys, bet pasiryžo „apgalvotai aukai“, kaip ją apibūdino palaimintasis Paulius VI.

Savo vyrui ir gydytojams ji tvirtai pareiškė: „Gelbėkite ne mane, bet vaiką.“ Kad geriau suprastume šio pasirinkimo svarbą, galime išklausti jos vyrą, kuris tikėjimo vedamas pritarė žmonos sprendimui, bet negalėjo apie tai mąstyti ir kalbėti. „Jos atkaklus reikalavimas „nenutraukti nėštumo“ nuolat skambėjo mano ausyse, - pasakojo jis vėliau, - bet laikiau tai savyje. Nedrįsau apie tai kalbėtis su žmona. Kiek vėliau ji tarė: „Pjetrai, norėčiau, kad tu, visada buvęs toks mylintis, toks liktum ir dabar, nes šie mėnesiai man šiek tiek baisoki.“ Mačiau, kad ji išlieka rami. Ji su ta pačia meile rūpinosi mūsų vaikais ir ligoniais. Paskui vieną dieną pastebėjau, kad ji ypač kruopščiai tvarko namus. Ji viską sudėliojo stalčiuose, spintose... lyg rengdamasi ilgam išvykti...“

Suprantama, Joaną kamavo bausis nerimas. Gulėdama mirties patale ji tai prisipažino seseriai: „Jei tu žinotum, kokia kančia palikti tokius mažus vaikus!“

Kodėl šitoks buvo jos pasirinkimas? Visiškai švari sąžinė, pareiga paklusti tam Dievui, kuris sako: „Nežudyk!“ Ji pati kaip gydytoja taip pasakė vienai merginai, kuri prašė padaryti abortą: „Vaikais nežaidžiama!“ Bet jos paklusnumas kilo iš tvirto tikėjimo: negalima rūpintis trimis vaikais paaukojant ketvirtąjį.

Jei nebūtų dieviškosios Apvaizdos, žmogus turėtų veikti, planuoti, ir net žudyti, tikėdamas, kad visiems nuo to bus geriau. Bet dėl nuolankaus, paprasto tikėjimo Viešpačiu, žmogaus protas gali suvokti tai, kas akivaizdu, - „apmąstytas pasiryžimas“, kaip drąsiai rašė jos vyras. Buvo akivaizdu, kad ji reikalinga liekantiems vaikams, bet jos nešiojamam vaikui ji būtina. Be jos Dievas galėjo pasirūpinti kitais vaikais, bet net ir Dievas negalėjo padėti tam, kurį ji nešiojo savyje, jei ji jo atsikratytų. Slinko mėnesiai ir augo ne tik jos nerimas, stiprėjo ir meilė joje augančiam mažyliui.

Vėl sugrįžkime prie jos vyro atsiminimų: „Likus mėnesiui iki mūsų vaiko gimimo mane sukrėtė vienas dalykas. Man reikėjo vykti į gamyklą, užsivilkau palatą. Joana, - regis, tebematau ją, - stovėjo atsirėmusi į kažkokį mūsų namo prieškambario baldą. Ji priėjo prie manęs, kaip prieinama tada, kai reikia pasakyti ką nors sunkaus, kas mus slegia, bet kas gerai apmąstyta ir prie ko nebus grįžtama. „Pjetrai, - tarė, - prašau tavęs, jei tau teks rinktis, ar aš, ar vaikas, rinkis ne mane, o vaiką. Prašau tavęs.“ Ji pakartojo šiuos žodžius dar kartą prieš pat gimdymą. Tą patį kartojo kalbėdama su drauge: „Keliauju į ligoninę, bet nežinau, ar iš ten sugrįšiu. Nėštumas sunkus, jie privalės rinktis vieną iš mūsų; noriu, kad mano vaikas gyventų.“ „Bet tu turi dar tris vaikus, geriau rinkis gyvenimą!“ „Ne, ne... noriu, kad mano vaikas gyventų.“

Kitai draugei vieną dieną kirpykloje pasakė: „Pasimelsk ir tu! Taip sunkiai besilaukdama daug mažčiau ir meldžiausi už būsimą vaikelį... Pasimelsk, kad būčiau pasirengusi išpildyti Dievo valią!“ Ir Dievas panorė, kad jos Kančia prasidėtų būtent 1962 m. Didįjį penktadienį. Vėliau ligoninės seselė pasakojo: „Susitikau ją ant laiptų pakeliui į palatą. Ji man pasakė: „Sesute, štai ir aš, keliauju mirti.“ Bet jos žvilgsnis buvo geras ir ramus. Paskui pridūrė: „Svarbiausia, kad viskas gerai būtų mano vaikui, visa kita man nesvarbu!“

Labai komplikotas gimdymas truko visą naktį; vaikas gimė Didįjį šeštadienį vienuoliktą valandą. Kai Joana atsipeikėjo po narkozės, jai padavė mažylę. „Ji ilgai į ją žiūrėjo tylėdama. Neapsakomai švelniai priglaudė prie savęs. Atsargiai paglostė neištarusi nė žodžio“ - pasakojo vėliau jos vyras. Ji mirė po savaitės nuo sepsinio peritonito ir jai niekuo nebuvo galima padėti. Koplyčioje, kurioje paguldė jos kūną, vyras panorė galinę sieną papuošti paauksuota mozaika: joje pavaizduota Joana, tiesianti savo mergaitę Lurdo Dievo motinai, ir iškaltas lotyniškas užrašas iš Apreiškimo Jonui knygos: „Būk ištikimas iki mirties!“ (Apr 2, 10). Joanos Beretos Molos ištikimybė tikrai buvo gailėstinga ištikimybė, ją, prisiminus gražius pranašo Izaijo (Iz 49, 15) žodžius, galima apibendrinti taip: tai buvo motina, kuri nusprendė pamiršti save, kad nė akimirkai nepamirštų būtybės, augančios joje, kurią tik ji viena galėjo išgelbėti.

„Gailėstingieji šventieji“  
Magnificat leidiniai 2016